

УДК 373.2.015.3:159.937].091.33-025.12

DOI: [10.35619/iiu.v1i22.712](https://doi.org/10.35619/iiu.v1i22.712)**Людмила КОЗАК**

доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри дошкільної освіти
Київського столичного університету імені Бориса Грінченка,
м. Київ, Україна
ORCID: 0000-0002-4528-1905
e-mail: l.kozak@kubg.edu.ua

Анна ГУРИН

магістрантка Київського столичного
університету імені Бориса Грінченка,
м. Київ, Україна
ORCID: 0009-0008-9210-6852
e-mail: avserhiienko.fpo24m@kubg.edu.ua

РОЗВИТОК ПІЗНАВАЛЬНИХ ІНТЕРЕСІВ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В ПРОЄКТНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Анотація. У статті розглянуто роль проєктної діяльності у розвитку пізнавальних інтересів дітей старшого дошкільного віку. Доведено, що проєктний підхід – ефективний інструмент, який одночасно підвищує якість освітнього процесу та активізує пізнавальні інтереси дітей. Спираючись на наукові дослідження, розкрито поняття «інтерес», «пізнавальний інтерес», «пізнавальний інтерес дітей старшого дошкільного віку», «проєктна діяльність». Пізнавальний інтерес дитини старшого дошкільного віку розглянуто як активну внутрішню спрямованість дитини на пізнання навколишнього світу, що проявляється у допитливості, зацікавленості, прагненні дізнаватися нове, запитати, експериментувати та засвоювати знання через власний досвід. Розглянуто сутність та особливості проєктної діяльності. Представлено методику розвитку пізнавальних інтересів дітей старшого дошкільного віку в проєктній діяльності. Встановлено, що організація проєктної діяльності дітей сприяє гармонійному розвитку особистості дитини через власний інтерес та співробітництво з вихователем, а також підвищує фахову майстерність самого вихователя. Зроблено висновок, що проєктна діяльність є ефективною формою організації освітнього процесу, що забезпечує розвиток пізнавальних інтересів дитини дошкільного віку.

Ключові слова: дитина дошкільного віку, допитливість, інтерес, пізнавальний інтерес, пізнавальний інтерес дитини старшого дошкільного віку, проєктна діяльність.

Постановка проблеми. Сучасна дошкільна освіта зосереджена на формуванні у дітей цілісної картини світу, сучасного світогляду та навичок

самостійного пізнання. У цьому контексті важливим є створення таких умов, які б максимально сприяли розвитку пізнавальних інтересів дитини. В освітньому напрямі «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі» Державного стандарту дошкільної освіти зазначено важливість інтересу з боку дитини до цікавих конструктивних завдань, пов'язаних із інтелектуальним напруженням, мотивації на дослідження об'єктів і явищ природи, пізнання нового; вміння виявляти стійкий інтерес до дослідницького пошуку як у спеціально створених проблемних ситуаціях, так і у вільній діяльності (Базовий компонент дошкільної освіти, 2021). Психологічні дослідження свідчать про винятково важливе значення розвитку пізнавальних інтересів дітей старшого дошкільного віку в аспекті їхньої підготовки до школи. Пізнавальні інтереси розглядаються як важливий і гуманний мотив навчальної діяльності: дитина повинна навчатися тому, що їй цікаво дізнатися про різноманітні явища природи і суспільного життя, а не тому, що цього вимагають дорослі (Козак, Іваненко, 2022). Однією з ефективних форм розвитку пізнавальних інтересів дітей старшого дошкільного віку є проєктна діяльність. Практична цінність проєктної діяльності – її спрямованість на конкретний кінцевий результат. Процес створення проєктів розвиває пізнавальні навички в його учасників, уміння орієнтуватися в інформаційному просторі, використовувати набуті знання на практиці, формує вміння самостійно конструювати власну діяльність. В основі проєктної діяльності – взаємодія дітей, вихователів і батьків, яка виявляється у спільній праці, пізнанні, спілкуванні. Тому розвиток пізнавальних інтересів дітей старшого дошкільного віку в проєктній діяльності є актуальною проблемою, яка потребує детального вивчення та практичного впровадження.

Аналіз досліджень і публікацій. Особливості розвитку пізнавальних інтересів дітей дошкільного віку в різних видах діяльності висвітлюються у працях вітчизняних психологів (В. Котирло, Є. Кулачківська, С. Ладивір, Т. Піроженко, І. Товкач) та педагогів (О. Кононко, К. Крутий, О. Кузіна, Н. Лисенко, З. Плохій, Т. Пономаренко та ін.). Методичні засади організації проєктної діяльності дошкільників знайшли відображення у наукових роботах К. Андросович, Ю. Буракової, Н. Гавриш, І. Кіндрат, Л. Козак, І. Кондратець, О. Ліннік, Т. Піроженко, О. Половіної, Н. Токаренко, Л. Швайки та ін. Водночас організація проєктної діяльності в освітньому процесі закладу дошкільної освіти має ситуативний характер, щой визначило актуальність проблеми дослідження.

Мета статті – обґрунтувати роль проєктної діяльності у розвитку пізнавальних інтересів дітей старшого дошкільного віку.

Виклад основного матеріалу дослідження. Аналіз наукових досліджень з проблеми розвитку пізнавальних інтересів дітей засвідчує наявність різних підходів до визначень цього поняття. Під інтересами розуміють вибіркове емоційно-пізнавальне ставлення особистості до предметів, явищ, подій навколишньої дійсності, а також до певних видів діяльності, які мають для неї життєве значення; своєрідний сплав емоційно-вольових та інтелектуальних

процесів; активне пізнавальне ставлення людини до світу (Пастушенко, Суддя, 2012). Отже, інтерес і пізнання тісно пов'язані між собою.

Пізнавальний інтерес – це інтелектуальна спрямованість дитини на пошук нового у предметах, явищах, подіях, яка супроводжується прагненням до пізнання і розуміння навколишнього світу. Коли дитина виявляє пізнавальний інтерес, вона проявляє активність, допитливість, прагне засвоїти нові знання та навички. Тому пізнавальний інтерес має важливе значення для розвитку дитини, оскільки сприяє формуванню інтересу до навчання, самостійної пізнавальної активності, розвитку когнітивних процесів, творчого та критичного мислення.

Особливістю пізнавального інтересу є його тісний зв'язок з емоційною сферою дитини. Такі базові емоції, як радість від подолання труднощів, так і більш складні інтелектуальні почуття, пов'язані з пізнавальною діяльністю – основні чинники виникнення та розвитку інтересу. Однак цей феномен проявляється у вибіркового ставленні до різних об'єктів та видів діяльності.

Пізнавальний інтерес являє собою сплав важливих для розвитку особистості психічних процесів, основним елементом яких є вольове зусилля. Найбільш характерним вольовим проявом для пізнавального інтересу вважають ініціативу пошуку, самостійність у здобуванні знань, висування гіпотез, перевірку результатів (Кобаль, 2014, с.15).

Отже, інтелектуальна, вольова й емоційна сторони пізнавального інтересу складають не його частини, а єдине взаємопов'язане ціле.

Умовно визначають такі етапи розвитку пізнавального інтересу:

зацікавленість – вважається найелементарнішим інтересом, що за певних ситуацій оволодіває дитиною, але при зміні ситуації швидко зникає. Цей етап розвитку інтересу пов'язаний із новизною предмета або його привабливістю;

допитливість – характеризується прагненням дитини проникнути за межі побаченого, розширити свої знання, отримати відповіді на запитання. На цьому етапі для дітей характерні емоції здивування, почуття радості відкриття. Вони самі прагнуть відповісти на запитання «чому?» та розширити свої знання;

пізнавальний інтерес, що формується згодом, пов'язаний із намаганням дитини самостійно розв'язати проблемне завдання. Цей етап характеризується пізнавальною активністю, вибірковістю, інтересом до пізнання закономірностей та причинно-наслідкових зв'язків, що мають прояв як у самостійній діяльності дитини, так і в запитаннях, які вони ставлять дорослим; ініціативою в постановці нових завдань і проблем, пошуку оригінальних способів досягнення мети і виконання завдань (Товкач, 2023, с. 103);

теоретичний інтерес пов'язаний з формуванням наукових поглядів, переконань, прагненням до пізнання складних теоретичних питань чи проблем.

Діти старшого дошкільного віку часто перебувають на початкових етапах розвитку пізнавального інтересу, таких як зацікавленість або допитливість, що є природним для їхнього віку. Перехід до вищих рівнів відбувається не спонтанно, а в результаті цілеспрямованої педагогічної діяльності. Крім того, рівень розвитку такого інтересу в дітей однієї групи нерідко відрізняється, що зумовлено індивідуальними особливостями та різним життєвим досвідом.

У нашому дослідженні *пізнавальний інтерес дитини старшого дошкільного віку* розглядаємо як активну внутрішню спрямованість дитини 5–7 років на пізнання навколишнього світу, що проявляється у формі допитливості, зацікавленості, бажанні дізнатися нове, запитати, експериментувати та засвоювати знання через власний досвід. Цей інтерес є важливим чинником розвитку мислення, уяви, творчості та становлення особистості дитини, а також слугує основою для формування навчальної мотивації на наступних етапах розвитку. Він виражається у прагненні дитини до самостійного дослідження, сприйняття нової інформації та активній участі у різних видах діяльності.

Аналіз наукових джерел і власний практичний досвід засвідчив, що для ефективного розвитку пізнавальних інтересів дітей старшого дошкільного віку необхідні відповідні умови, а саме: різноманітність чуттєвого досвіду; усвідомлення дитиною особистої та суспільної значущості знань; надання можливості переживати успіх у діяльності; наявність позитивної емоційної атмосфери; помірна складність завдань; опора на попередній досвід дитини; активний, продуктивний і творчий характер діяльності.

Зазначені умови цілком можна забезпечити у проєктній діяльності.

Проєктна діяльність дітей дошкільного віку визначається як особливий вид діяльності вихованців, яка спрямована на формування у дітей цілісної картини світу у процесі вирішення проблеми, пов'язаної зі створенням освітнього продукту, що має суб'єктивну або об'єктивну цінність і може розглядатися як форма організації освітнього процесу (Метод проєктів у діяльності дошкільного закладу, 2010).

Проєктну діяльність від інших форм організації освітнього процесу в закладі дошкільної освіти відрізняє практичне застосування дітьми наявних знань і умінь; нежорстке формулювання завдань, їх варіативність, що підвищують самостійність і творчість дошкільників; інтерес до діяльності, що приносить публічний результат, особиста зацікавленість у ньому.

Складовими елементами проєктної діяльності є: завдання для дітей із формулюванням проблеми; цілеспрямована дитяча діяльність; форми організації взаємодії дітей з вихователем та між собою; результат діяльності як знайдений дітьми спосіб вирішення проблеми проєкту (Козак, Коваль, 2020).

Отже, сутність проєктної діяльності – активізувати та підтримати інтерес дітей до позначених у цій діяльності різноманітних проблем. В її основі лежить розвиток пізнавальних інтересів дітей, уміння самостійно застосовувати отримані знання, орієнтуватися в інформаційному просторі.

На основі аналізу наукових праць Н. Гавриш (2021), Л. Козак (2022), О. Лінник (2020), Т. Піроженко (2010) та інших дослідників щодо організації проєктної діяльності в закладах дошкільної освіти визначено методику розвитку пізнавальних інтересів дітей старшого дошкільного віку в проєктній діяльності.

Основні завдання методики:

1) формування пізнавального інтересу до навколишнього світу через проблемні питання;

- 2) розвиток умінь спостерігати, аналізувати, робити висновки;
- 3) залучення дітей до активного пошуку інформації та експериментування;
- 4) розвиток комунікативних навичок через колективну роботу над проектом;

- 5) підтримка ініціативності та творчого підходу до вирішення завдань.

Основні правила організації проектної діяльності дітей:

- 1) вибір ідеї (теми), яка цікава дітям;
- 2) визначення проблеми в межах зони найближчого розвитку дитини;
- 3) можливість практичної реалізації творчих ідей;
- 4) надання дітям змоги діяти самостійно;
- 5) залучення дітей до групової роботи поступово.

На підготовчому етапі проекту вихователь має зробити такі кроки: 1) сформулювати проблему проекту, сюжетно-ігрову ситуацію; 2) визначити мету, завдання та очікувані результати; 3) продумати форму презентації проекту (виставка, свято, гра-драматизація, колекція тощо); 4) розробити орієнтовний хід проекту (продумати його гнучкість та варіативність відповідно до запитів і можливостей дітей); 5) розробити зміст занять, ігор, прогулянок, спостережень та інших видів діяльності, пов'язаних із темою проекту. При цьому особливу увагу потрібно приділити організації розвивального середовища в групі та закладі дошкільної освіти в цілому. Середовище має бути фоном для пошукової діяльності, розвивати у дошкільників пізнавальні інтереси (Методичні рекомендації до Освітньої програми для дітей від 2 до 7 років «Дитина», 2021).

Коли підготовлені основні умови для роботи над проектом (планування, середовище), починається спільна робота вихователя, дітей та інших учасників.

У дослідженні ми виокремили п'ять етапів реалізації проектної діяльності дітей, а саме: мотиваційний, пізнавальний, дослідницький, творчий та заключний. Кожен із них має свої особливості.

На *мотиваційному етапі* разом із дітьми обговорюємо та обираємо тему проекту, яка відповідає їхнім інтересам, визначаємо проблему, шляхом формулювання проблемного питання або завдання, яке зацікавить дітей і стимулюватиме їх до дослідницької діяльності. На цьому етапі допомагаємо дітям визначити цілі й обов'язки кожного у спільній справі, а також спланувати послідовність етапів роботи над проектом. На *пізнавальному етапі* до арсеналу педагогічного керівництва пізнавальною діяльністю дітей входить цикл інтегрованих занять та інших видів діяльності дітей, спрямованих на збагачення та поповнення знань. До них належать бесіди на пізнавальні теми, обговорення проблемних ситуацій, екскурсії, спостереження за об'єктами та явищами природи, а також компетентні відповіді дорослих на дитячі запитання пізнавального характеру тощо. На *дослідницькому етапі* діти досліджують, експериментують, шукають і творять. Для активізації дитячого мислення пропонуємо вирішити проблемні ситуації, головоломки, проводимо евристичні бесіди, що сприяє розвитку допитливості дітей. На *творчому етапі* будь-яке завдання формулюється так, щоб воно стимулювало здатність дитини до творчого рішення. З дітьми доцільно проводити різноманітні види творчої

діяльності, а саме: придумування казок та оповідань; складання віршів і загадок; драматизація вивчених творів; малювання, ліплення, конструювання тощо. *На заключному етапі* разом із дітьми презентуються результати проекту. Форма звіту про результати проектної діяльності може бути різною (свято, концерт, виставка, лялькова вистава, гра-драматизація тощо). Головне, щоб діти побачили результат своєї діяльності. На цьому етапі можна використати рефлексійне коло. Цей вид взаємодії дає змогу обмінятися інформацією, розповісти про те, що хвилює, оцінити процес і результат діяльності (Козак, 2022).

Важливою умовою ефективної організації проектної діяльності є варіативне застосування методів та форм освітньої взаємодії. До колективних форм організації проектної діяльності відносимо тематичне коло, інтегровані проблемні заняття, екскурсії, квести, дидактичні ігри, спільну творчу та трудову діяльність. До групових – взаємодію в малих групах, парах, а до індивідуальних – занурення, планування, самостійний пошук інформації тощо.

Серед методів у проектній діяльності дошкільнят використовуємо словесні (розповіді, евристичні бесіди, проблемні питання, полілог тощо), наочні (спостереження, розглядання картин, ілюстрацій, схем, фотографій; демонстрація мультфільмів, пізнавальних відео), практичні (складання асоціативних карт, рольові ігри, ігри-дослідження, розвивальні вправи, експериментування, праця в природі, моделювання ситуацій тощо).

У процесі дослідження нами розроблено методичне портфоліо тематичних проектів «Пізнаємо світ природи разом». Основна мета портфоліо – забезпечити вихователів теоретичним та практичним інструментарієм для ефективної організації та реалізації проектної діяльності з дітьми старшого дошкільного віку, спрямованої на розвиток їхнього пізнавального інтересу, творчого мислення, самостійності та соціальних навичок через різні види діяльності.

Портфоліо містить п'ять тематичних проектів: «Чарівниця Вода: досліджуємо та пізнаємо», «Наші друзі – домашні тварини», «У світі дерев», «Космічні далі», «Земля – наш спільний дім». Цілями запропонованих проектів для дітей старшого дошкільного віку було збагачення уявлень про навколишній світ, розширення знань про світ природи, розвиток пізнавальних інтересів, формування навичок пізнавальної самостійності, активності, дослідницьких умінь; виховання екологічної свідомості та культури поведінки у спільній з однолітками і дорослими діяльності.

Впровадження серії тематичних проектів «Пізнаємо світ природи разом» з дітьми старшого дошкільного віку сприяло посиленню їхнього пізнавального інтересу до природи рідного краю, розвинуло самостійність під час виконання пошуково-творчих завдань та виявило різноманіття їхніх природничих інтересів.

Висновки і перспективи подальших розвідок. Теоретичний аналіз наукових джерел дозволив з'ясувати, що пізнавальний інтерес визначають як вибіркове емоційно-пізнавальне ставлення особистості до предметів, явищ, подій навколишньої дійсності, а також до певних видів діяльності, які мають

для неї життєве значення. Пізнавальний інтерес дитини старшого дошкільного віку розглядаємо як активну внутрішню спрямованість дитини на пізнання навколишнього світу, що проявляється у формі допитливості, зацікавленості, бажанні дізнаватися нове, запитати, експериментувати та засвоювати знання через власний досвід. Доведено, що ефективний засіб розвитку пізнавальних інтересів – проектна діяльність дітей, завдяки якій діти оволодівають навичками планування своєї діяльності, вчаться правильно обирати способи та шляхи її здійснення, вирішують пізнавальні та практичні завдання. Головне завдання проектною діяльністю полягає в активізації й підтримці інтересу дітей до позначених у цій діяльності різноманітних проблем. В її основі – розвиток пізнавальних інтересів дітей, уміння самостійно застосовувати знання на практиці, орієнтуватися в інформації та за потреби швидко її доповнювати.

Проведене дослідження не вичерпує всіх аспектів зазначеної проблеми. Впровадження тематичних проєктів в освітній процес закладів дошкільної освіти є перспективною діяльністю, яка потребує методичного супроводу та подальшого дослідження організаційно-педагогічних умов її забезпечення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Базовий компонент дошкільної освіти. (2021). URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennya-bazovogo-komponenta-doshkilnoyi-osviti-derzhavnogo-standartu-doshkilnoyi-osviti-nova-redakciya> (дата звернення 11 вересня 2025).

Козак, Л.В., Іваненко Н.В. (2022). Особливості пізнавального розвитку дітей шостого року життя. *Наукові інновації та передові технології*. № 6(8). С. 131-141.

Пастушенко, Н. Б., Суддя, З. О. (2012). Розвиток пізнавальних інтересів дітей дошкільного віку засобами пошуково-дослідницької діяльності. *Психолого-педагогічні науки*. № 5. С.1-5

Кобаль, В. І. (2014). *Методика розвитку пізнавальних інтересів учнів при вивченні історії України засобами краєзнавства* : Монографія. Мукачево. 229 с.

Товкач, І. (2023). *Психологічні нотатки для батьків і вихователів дітей від народження до семи років*: метод. посіб. Київ: Грамота, 2023. 288 с.

Метод проєктів у діяльності дошкільного закладу (2010). / [укладач Л. А. Швайка]. Харків: Вид. група «Основа». 203 с.

Козак, Л. В., Коваль, В. Ю. (2020). Проектна діяльність як засіб підготовки дитини до навчання у Новій українській школі. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. № 71. Т. 1. С.127-131.

Гавриш, Н., Загородня, Л. (2021). Неосяжне небо над нами. *Методична скарбничка вихователя*. № 3, 2021. С.4-37.

Козак Л. В. (2022). *Проектна діяльність у закладах дошкільної освіти*: навчально-методичний посібник. Київ: ТОВ «НВП «Інтерсервіс», 2022. 176 с.

Лінник, О. (2020). Як організувати проектну діяльність дошкільників. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. № 10. С. 25-29.

Піроженко, Т.О. (2010). *Особистість дошкільника: перспективи розвитку*. Тернопіль: Мандрівець, 2010. 136 с.

Методичні рекомендації до Освітньої програми для дітей від 2 до 7 років «Дитина» (2021). Наук. ред. Г.В.Беленька, О.А. Половіна, І.В. Кондратець ; авт. кол.: Г.В. Беленька, О.Л. Богініч, В.М. Вертутіна та ін. Київ: ТОВ «АКМЕ ГРУП». 568 с.

REFERENCES

Bazovyi komponent doshkilnoi osvity (2021) [Basic component of preschool education]. URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennya-bazovogo-komponenta-doshkilnoyi-osviti-derzhavnogo-standartu-doshkilnoyi-osviti-nova-redakciya> (data zvernennia: 11 veresnia 2025). [in Ukrainian]

Kozak, L. V., Ivanenko, N. V. (2022). Osoblyvosti piznavalnoho rozvytku ditei shostoho roku zhyttia [Features of Cognitive Development of Children in Their Sixth Year of Life]. *Naukovi innovatsii ta peredovi tekhnolohii*. No. 6(8). S. 131-141/ [in Ukrainian]

Pastushenko, N. B., Suddia, Z. O. (2012). Rozvytok piznavalnykh interesiv ditei doshkilnoho viku zasobamy poshukovo-doslidnytskoi diialnosti [Development of Cognitive Interests of Preschool Children through Search and Research Activities]. *Psykholoho-pedahohichni nauky*. No. 5. S.1-5 [in Ukrainian]

Kobal, V. I. (2014). *Metodyka rozvytku piznavalnykh interesiv uchniv pry vyvchenni istorii Ukrainy zasobamy kraieznavstva* [Methodology for Developing Students' Cognitive Interests When Studying the History of Ukraine Using Local History Methods]: Monohrafiia. Mukachevo. 229 s. [in Ukrainian]

Tovkach, I. (2023). *Psyklohichni notatky dlia batkiv i vykhovateliv ditei vid narodzhennia do semy rokiv* [Psychological Notes for Parents and Educators of Children from Birth to Seven Years Old]: metod. posib. Kyiv: Hramota, 2023. 288 s. [in Ukrainian]

Metod proektiv u diialnosti doshkilnoho zakladu [Project method in preschool activities] (2010). [ukladach L. A. Shvaika]. Kharkiv: Vyd. hrupa «Osnova». 203 s. [in Ukrainian]

Kozak, L. V., Koval, V. Yu. (2020). Proiektna diialnist yak zasib pidgotovky dytyny do navchannia u Novii ukrainskii shkoli. [Project Activities as a Means of Preparing a Child for Studying at the New Ukrainian School]. *Pedahohika formuvannia tvorchoi osobystosti u vyshchii i zahalnoosvitnii shkolakh*. No. 71. T. 1. S.127-131. [in Ukrainian]

Havrysh, N., Zahorodnia, L. (2021). Neosiazhne nebo nad namy [The Vast Sky Above Us] *Metodychna skarbnychka vykhovateliv*. No.3, 2021. S.4-37. [in Ukrainian]

Kozak, L. V. (2022). *Proiektna diialnist u zakladakh doshkilnoi osvity: navchalno-metodychnyi posibnyk* [Project Activities in Preschool Educational Institutions]. Kyiv: TOV «NVP «Interservis», 2022. 176 s. [in Ukrainian]

Linnyk, O. (2020). Yak orhanizuvaty proiektnu diialnist doshkilnykiv [How to Organize Project Activities for Preschoolers]. *Vykhovatel-metodyst doshkilnoho zakladu*. No. 10. S. 25-29. [in Ukrainian]

Pirozhenko, T.O. (2010). *Osobystist doshkilnyka: perspektyvy rozvytku* [The Personality of a Preschooler: Development Prospects]. Ternopil: Mandrivets, 2010. 136 s. [in Ukrainian]

Metodychni rekomendatsii do Osvitnoi prohramy dlia ditei vid 2 do 7 rokiv «Dytyna» [Methodological Recommendations for the Educational Program for Children from 2 to 7 Years Old «Child»]. (2021). Nauk. red .H.V.Bielienka, O.A. Polovina, I.V. Kondratets ; avt. kol.: H.V. Bieliienka, O.L. Bohinich, V.M. Vertuhina ta in. Kyiv: TOV «AKME HRUP», 568 s. [in Ukrainian]

DEVELOPMENT OF COGNITIVE INTERESTS OF SENIOR PRESCHOOL AGE CHILDREN IN PROJECT ACTIVITIES

Liudmyla KOZAK

Doctor of Sciences (in Pedagogy), Professor,
Professor at the Preschool Education Department of
Kyiv Borys Hrinchenko Metropolitan University,
Kyiv, Ukraine
ORCID: 0000-0002-4528-190
e-mail: l.kozak@kubg.edu.ua

Anna HURYN

Master's Student of
Kyiv Borys Hrinchenko Metropolitan University,
Kyiv, Ukraine
ORCID:0009-0008-9210-6852
e-mail: avserhiienko.fpo24m@kubg.edu.ua

Abstract. The article discusses the role of project activities in the development of cognitive interests of older preschool children. It has been proven that the project approach is an effective tool that simultaneously improves the quality of the educational process and stimulates children's cognitive interests. Based on scientific research, the concepts of «interest», «cognitive interest», «cognitive interest of senior preschool children» and «project activity» are revealed. Interests are understood as a selective emotional and cognitive attitude of an individual towards objects, phenomena, events of the surrounding reality, as well as towards certain types of activities that are of vital importance to them. It has been found that cognitive interest is interrelated with the intellectual and emotional-volitional sphere of the child, and the stages of development of cognitive interest have been identified, namely: interest, curiosity, cognitive interest itself, and theoretical interest. In the study, the cognitive interest of a child of senior preschool age is considered as the child's active internal orientation towards cognition of the surrounding world, which manifests itself in the form of curiosity, interest, and desire to learn new things, ask questions, experiment and acquire knowledge through personal experience. This interest is an important factor in the development of a child's thinking, imagination, creativity and personality formation, as well as the basis for the formation of learning motivation

in subsequent stages of development. The essence and features of project activity are considered. A methodology for developing the cognitive interests of senior preschool children in project activities is presented. It has been established that the organization of project activities for children contributes to the harmonious development of the child's personality through their own interest and cooperation with the teacher, as well as improving the professional skills of the teacher themselves. It has been concluded that project activities are an effective form of organizing the educational process, ensuring the development of cognitive interests in preschool children.

Keywords: preschool-aged child, curiosity, interest, cognitive interest, cognitive interest of senior preschool-aged children, project activity.

Стаття надійшла до редакції 03.10.2025 р.

Стаття прийнята до друку після рецензування 17.10.2025 р.